

1 Ιουνίου 2020

Εργατικά μέτρα του Ν. 4690/2020 (ΦΕΚ Α' 104/30.5.2020) για την κύρωση των από 13.4.2020 και 1.5.2020 ΠΝΠ – Λοιπές ρυθμίσεις εργατικών θεμάτων

Με το παρόν συνοψίζουμε τα σημαντικότερα εργατικά μέτρα του Ν. 4690/2020 με τον οποίο κυρώθηκαν οι από 13.4.2020 και 1.5.2020 ΠΝΠ καθώς και άλλες πρόσφατες σημαντικές εργατικές ρυθμίσεις. Ειδικότερα:

Νόμος 4690/2020

Μηχανισμός Ενίσχυσης της απασχόλησης «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» - Κατάρτιση του προσωπικού ασφαλούς λειτουργίας

Με σκοπό τη διατήρηση θέσεων εργασίας πλήρους απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα, θεσπίζεται ο μηχανισμός ενίσχυσης της απασχόλησης (ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ), τα κύρια χαρακτηριστικά του οποίου συνοψίζονται ως ακολούθως:

- Ο μηχανισμός αυτός θα ισχύσει από 15.6.2020 έως 15.10.2020. Το προβλεπόμενο από το άρθρο 9 της από 20.3.2020 ΠΝΠ προσωπικό ασφαλούς λειτουργίας καταργείται από 15.6.2020.
- Δικαίωμα συμμετοχής στον μηχανισμό έχουν όλες οι επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως του Κωδικού Αριθμού Δραστηριότητάς τους, μόνο για τους μισθωτούς που απασχολούν με συμβάσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης κατά τον χρόνο δημοσίευσης του νόμου και σύμφωνα με τις οριζόμενες στον νόμο προϋποθέσεις. Ειδικότερα:

- A. Επιχειρήσεις που υποχρεούνται σε υποβολή περιοδικής δήλωσης ΦΠΑ πρέπει να παρουσιάζουν μείωση του κύκλου εργασιών ΦΠΑ (κωδικός 312 περιοδικής δήλωσης ΦΠΑ) τουλάχιστον κατά 20% σε σχέση με τον κύκλο εργασιών αναφοράς ανάλογα με τον μήνα ένταξής τους στον μηχανισμό. Ο κύκλος εργασιών σε σχέση με τον οποίο υπολογίζεται η μείωση του κύκλου εργασιών κατά τουλάχιστον 20% εξαρτάται από τον μήνα ένταξης στον μηχανισμό, ενώ ο κύκλος εργασιών αναφοράς ποικίλει ανάλογα με το είδος των βιβλίων που τηρεί η επιχείρηση.

Ενδεικτικά, για επιχειρήσεις αυτής της κατηγορίας που εντάσσονται στον μηχανισμό τον Ιούλιο 2020

και τηρούν διπλογραφικά βιβλία:

- (i) ο κύκλος εργασιών σε σχέση με τον οποίο υπολογίζεται η μείωση κατά τουλάχιστον 20% είναι το άθροισμα του κύκλου εργασιών Μαρτίου-Απριλίου-Μαΐου 2020, ενώ
- (ii) ο κύκλος εργασιών αναφοράς είναι το άθροισμα του κύκλου εργασιών Μαρτίου-Απριλίου- Μαΐου 2019 ή το σύνολο του κύκλου εργασιών του 2019 διαιρεμένο δια 4 (σε περίπτωση κατά την οποία ο κύκλος εργασιών ενός από τους 3 μήνες δεν είναι θετικός) ή ο κύκλος εργασιών του Φεβρουαρίου 2020 πολλαπλασιασμένος επί 3 (σε περίπτωση που ο κύκλος εργασιών του 2019 δεν είναι θετικός).

Επιχειρήσεις που τηρούν διπλογραφικά βιβλία με μηδενικό κύκλο εργασιών το 2019 και τον Φεβρουάριο 2020 και επιχειρήσεις που τηρούν απλογραφικά βιβλία με μηδενικό κύκλο εργασιών το 2019 και το πρώτο τρίμηνο 2020 έχουν δικαίωμα συμμετοχής στον μηχανισμό, ανεξάρτητα από τον μήνα ένταξης.

- B. Επιχειρήσεις που δεν υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης ΦΠΑ ή απαλλάσσονται από τον ΦΠΑ, πρέπει να παρουσιάζουν μείωση κατά 20% τουλάχιστον των ακαθάριστων εσόδων τους (κωδικός 047 της δήλωσης Ε3) σε σχέση με τα ακαθάριστα έσοδα αναφοράς ανάλογα με τον μήνα ένταξης στον μηχανισμό. Τόσο τα ακαθάριστα έσοδα σε σχέση με τα οποία υπολογίζεται η μείωση κατά τουλάχιστον 20% όσο και τα ακαθάριστα έσοδα αναφοράς εξαρτώνται από τον μήνα ένταξης στον μηχανισμό.

Ενδεικτικά, για επιχειρήσεις αυτής της κατηγορίας που εντάσσονται στον μηχανισμό τον μήνα Ιούνιο 2020, τα ακαθάριστα έσοδα σε σχέση με τα οποία υπολογίζεται η ως άνω μείωση είναι το άθροισμα των ακαθάριστων εσόδων Μαρτίου-Απριλίου 2020,

ενώ τα ακαθάριστα έσοδα αναφοράς είναι το σύνολο των ακαθάριστων εσόδων 2019 διαιρεμένο δια 6, ενώ ορίζεται ρητά ότι η επιχείρηση έχει δικαίωμα συμμετοχής και σε περίπτωση μη θετικών ακαθάριστων εσόδων το 2019.

- Οι επιχειρήσεις που εντάσσονται στον μηχανισμό μπορούν να μειώσουν μέχρι 50% τον χρόνο εβδομαδιαίας εργασίας είτε για μέρος είτε για το σύνολο των μισθωτών πλήρους απασχόλησης, για έναν ή περισσότερους μήνες εντός του χρονικού διαστήματος ισχύος του μηχανισμού.
Η μείωση του χρόνου εργασίας δεν επιφέρει την μετατροπή της σύμβασης εργασίας για το χρονικό διάστημα εφαρμογής του μέτρου.
- Απαγορεύεται η καταγγελία από τον εργοδότη των συμβάσεων εργασίας των εργαζομένων που εντάσσονται στον μηχανισμό και σε περίπτωση πραγματοποίησης της είναι άκυρη και προβλέπεται υποχρέωση διατήρησης των ονομαστικών μισθών των εργαζομένων για το χρονικό διάστημα ένταξης του καθενός στον μηχανισμό.
- Οι επιχειρήσεις που εντάσσονται στον μηχανισμό έχουν την υποχρέωση κάλυψης του συνόλου των ασφαλιστικών εισφορών των εργαζομένων των οποίων μειώνουν μονομερώς το εβδομαδιαίο ωράριο εργασίας. Η ίδια υποχρέωση ισχύει και για το επίδομα αδείας και το επίδομα Χριστουγέννων 2020. Οι ασφαλιστικές εισφορές υπολογίζονται βάσει του ονομαστικού μισθού των εργαζομένων.
- Στους εργαζομένους των επιχειρήσεων που εντάσσονται στον μηχανισμό καταβάλλεται οικονομική ενίσχυση βραχυχρόνιας εργασίας σε ποσοστό 60% επί των καθαρών αποδοχών των εργαζομένων κατά τον χρόνο που δεν εργάζονται καθώς και αναλογία του επιδόματος αδείας και Χριστουγέννων 2020, υπολογιζόμενα επί της οικονομικής ενίσχυσης βραχυχρόνιας εργασίας. Σε περίπτωση που οι καθαρές αποδοχές μετά την ανωτέρω προσαρμογή υπολείπονται του καθαρού νομοθετημένου κατώτατου μισθού ή ημερομισθίου, η διαφορά καταβάλλεται από τον κρατικό προϋπολογισμό.
- Διαφορετικές ρυθμίσεις αναφορικά με την βάση υπολογισμού των οφειλόμενων από την επιχείρηση ασφαλιστικών εισφορών και την χρονική διάρκεια ισχύος του μηχανισμού προβλέπονται για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον χώρο των αερομεταφορών.
- Ειδικότερες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του μηχανισμού θα οριστούν με υπουργικές αποφάσεις.

Μέτρα οικονομικής ενίσχυσης εποχικά εργαζομένων

- Επιχειρήσεις που επαναπροσέλαβαν υποχρεωτικά κατά την θερινή τουριστική περίοδο του 2020 εργαζομένους που απασχολήθηκαν κατά το 2019 με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας σε ξενοδοχειακά και τουριστικά καταλύματα εποχικής λειτουργίας ή ως οδηγοί τουριστικών λεωφορείων μπορούν από 1.6.2020 έως 30.9.2020 να θέσουν σε αναστολή τις συμβάσεις εργασίας μέρους ή του συνόλου του προσωπικού τους. Οι εργαζόμενοι αυτής της κατηγορίας είναι δικαιούχοι αποζημίωσης ειδικού

σκοπού σύμφωνα με τις διατάξεις της από 14.3.2020 ΠΝΠ (ΕΥΡΩ 534 για κάθε μήνα αναστολής, ποσό επί του οποίου υπολογίζονται οι αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές).

Οι συμβάσεις εργασίας εργαζομένων των ως άνω επιχειρήσεων που δεν θα επαναλειτουρηθούν τίθενται σε αναστολή και οι εν λόγω εργαζόμενοι είναι δικαιούχοι αποζημίωσης ειδικού σκοπού.

Τυχόν καταγγελία συμβάσεων εργασίας κατά τη διάρκεια χρήσης του μέτρου της αναστολής των συμβάσεων εργασίας απαγορεύεται.

Προβλέπεται υποχρέωση οριστικής ανάκλησης της αναστολής συμβάσεων εργασίας μέρους ή του συνόλου των εργαζομένων επιχειρήσεων της κατηγορίας αυτής ανάλογα με το ποσοστό πληρότητας για τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις και τις επιχειρήσεις τουριστικών λεωφορείων (π.χ. με τη συμπλήρωση 50% πληρότητας, οριστική ανάκληση αναστολής τουλάχιστον του 2/3 των συμβάσεων εργασίας κλπ.). Στην περίπτωση οριστικής ανάκλησης της αναστολής, οι επιχειρήσεις της κατηγορίας μπορούν να ενταχθούν στον μηχανισμό ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ, ενώ προβλέπεται και η δυνατότητα συνδυασμού της οριστικής ανάκλησης της αναστολής και της ένταξης στον μηχανισμό ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ μέχρι τις 30.9.2020.

- Εποχικά εργαζόμενοι του τουριστικού και επισιτιστικού κλάδου που απασχολήθηκαν κατά το 2019 με πλήρη ή μερική απασχόληση, για τους οποίους δεν υπάρχει υποχρέωση επαναπρόσληψης και οι οποίοι έλαβαν τακτική επιδότηση ανεργίας διάρκειας 3 μηνών και 5 ημερών κατά το χρονικό διάστημα από τον Σεπτέμβριο του 2019 έως και τον Φεβρουάριο του 2020 είναι δικαιούχοι μηνιαίας έκτακτης αποζημίωσης ποσού ίσου με το τελευταίο μηνιαίο επίδομα ανεργίας που έλαβαν. Η αποζημίωση καταβάλλεται για τους μήνες Ιούνιο, Ιούλιο και Αύγουστο 2020 εφόσον οι δικαιούχοι παραμένουν εγγεγραμμένοι στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ για το αντίστοιχο χρονικό διάστημα.

Δικαίωμα ένταξης στον μηχανισμό στήριξης εργαζομένων που διατελούν σε άδεια

Εργαζόμενοι επιχειρήσεων των οποίων η λειτουργία αναστάλη με εντολή δημόσιας αρχής που είχαν εξαιρεθεί από την από 14.3.2020 ΠΝΠ αποζημίωση ειδικού σκοπού ως διατελούντες σε νόμιμη άδεια (άδεια ασθένειας, άδεια μητρότητας ή εξάμηνη ειδική παροχή προστασίας της μητρότητας), καθίστανται δικαιούχοι της αποζημίωσης ειδικού σκοπού για το χρονικό διάστημα από 1.5.2020 μέχρι την ημερομηνία λήξης της αναστολής λειτουργίας της επιχείρησης, εφόσον η άδεια τους έληξε κατά τη διάρκεια της αναστολής της λειτουργίας της επιχείρησης με εντολή δημόσιας αρχής. Η αποζημίωση υπολογίζεται κατά αναλογία των ημερών αναστολής της σύμβασης εργασίας των ως άνω εργαζομένων (ΕΥΡΩ 534 για 30 ημερολογιακές ημέρες).

Μειωμένο ωράριο εργασίας γονέων

Εργαζόμενοι γονείς –δικαιούχοι της προβλεπόμενης από την από 11.3.2020 ΠΝΠ άδειας ειδικού σκοπού, μπορούν μέχρι την λήξη του σχολικού έτους και κατόπιν αιτήσεως τους και συμφωνίας του εργοδότη, να εργασθούν με μείωση των ωρών του ημερησίου συμβατικού τους ωραρίου μέχρι και 25% χωρίς μείωση των αποδοχών

τους. Στην περίπτωση αυτή οι εργαζόμενοι θα αναπληρώσουν τις ως άνω ώρες εργασίας σε άλλες εργάσιμες ημέρες σε χρόνο που συμφωνείται μεταξύ των μερών χωρίς αμοιβή υπερεργασίας και υπερωριακής απασχόλησης.

Η διευκόλυνση αυτή χορηγείται ανεξάρτητα ή συμπληρωματικά της ως άνω άδειας ειδικού σκοπού. Οι ειδικότερες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του μειωμένου ωραρίου θα ρυθμιστούν με Υπουργική Απόφαση.

Παράταση αναστολής συμβάσεων εργασίας για τους μήνες Ιούνιο και Ιούλιο 2020

- Σημαντικά πληττόμενες βάσει ΚΑΔ επιχειρήσεις στον κλάδο της εστίασης μπορούν να παρατείνουν την αναστολή συμβάσεων εργασίας των εργαζομένων τους που έχουν ήδη θέσει σε αναστολή ή να θέσουν σε αναστολή συμβάσεις εργασίας μέρους ή του συνόλου των εργαζομένων τους κατά ανώτατο χρονικό διάστημα έως 30 ημερών και μέχρι τις 30.6.2020.
- Σημαντικά πληττόμενες βάσει ΚΑΔ επιχειρήσεις στους κλάδους του τουρισμού, μεταφορών, πολιτισμού και αθλητισμού μπορούν να παρατείνουν την αναστολή συμβάσεων εργασίας των εργαζομένων τους που έχουν ήδη θέσει σε αναστολή ή να θέσουν σε αναστολή συμβάσεις εργασίας μέρους ή του συνόλου των εργαζομένων τους κατά ανώτατο χρονικό διάστημα έως 30 ημερών και μέχρι τις 31.7.2020.
- Οι εργαζόμενοι των ανωτέρω επιχειρήσεων των οποίων οι συμβάσεις εργασίας τελούν σε αναστολή είναι δικαιούχοι αποζημίωσης ειδικού σκοπού κατά αναλογία των ημερών αναστολής των συμβάσεων εργασίας τους με βάση υπολογισμού το ποσό των Ευρώ 534 για 30 ημέρες, ενώ τους παρέχεται πλήρης ασφαλιστική κάλυψη βάσει του ονομαστικού τους μισθού.
- Οι επιχειρήσεις που κάνουν χρήση της ως άνω δυνατότητας δεν μπορούν κατά τη διάρκεια χρήσης των μέτρων και σε κάθε περίπτωση μέχρι την 30.6.2020 και 31.7.2020 αντίστοιχα να προβούν σε μειώσεις προσωπικού με καταγγελίες συμβάσεων, ενώ για διάστημα 30 ημερών μετά την λήξη του διαστήματος της αναστολής οι επιχειρήσεις της κατηγορίας αυτής έχουν υποχρέωση να διατηρήσουν τον ίδιο αριθμό θέσεων εργασίας και το ίδιο είδος σύμβασης εργασίας.
- Οι ειδικότερες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του μέτρου θα οριστούν με Υπουργική Απόφαση.

Λοιπές ρυθμίσεις

ΚΥΑ 20788/610/30.5.2020 (ΦΕΚ Β' 2083/29.5.2020) Παράταση της ισχύος των έκτακτων μέτρων του άρθρου 4 της από 11.3.2020 ΠΝΠ

Με την εν λόγω απόφαση:

- Η αναστολή της υποχρέωσης του εργοδότη να καταχωρεί στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ κάθε αλλαγή ή τροποποίηση του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας των εργαζομένων, καθώς και την υπερεργασία και τη νόμιμη υπερωρία, πριν την πραγματοποίησή τους σύμφωνα με τις διατάξεις της από 11.3.2020 ΠΝΠ παρατείνεται μέχρι και την 15η Ιουνίου 2020. Η σχετική υποχρέωση καταχώρισης

των ως άνω αλλαγών ή τροποποιήσεων πριν την πραγματοποίησή τους επανέρχεται από την 16^η Ιουνίου 2020.

- Η δυνατότητα προσφυγής του εργοδότη στο σύστημα της εξ αποστάσεως εργασίας που προβλέφθηκε από την από 11.3.2020 ΠΝΠ παρατείνεται μέχρι και την 30^η Ιουνίου 2020.

Εγκύκλιος Υπουργείου Εργασίας 19221/379/19.5.2020 «Διευκρινίσεις επί της ΚΥΑ με αρ.οικ. 17788/346/8.5.2020 (ΦΕΚ Β' 1779) και λοιπών μέτρων στήριξης για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού covid-19 για τη σταδιακή επαναλειτουργία της αγοράς εργασίας»

Με την Εγκύκλιο αυτή, μεταξύ άλλων, δόθηκαν διευκρινίσεις σχετικά με την παράταση αναστολής των συμβάσεων εργασίας εργαζομένων. Ειδικότερα:

- Σε επιχειρήσεις που παρέμειναν κλειστές με εντολή δημόσιας αρχής κατά τον Μάιο 2020, παρατάθηκε η αναστολή των συμβάσεων εργασίας και κατά τη διάρκεια της παράτασης, οι επιχειρήσεις αυτές δεν μπορούν να προβούν σε μείωση του προσωπικού τους με καταγγελία σύμβασης εργασίας.
- Αναφορικά με τις επιχειρήσεις που επαναλειτουργούν μετά την άρση της αναστολής λειτουργίας τους με εντολή δημόσιας αρχής και τις πληττόμενες επιχειρήσεις, γίνεται η ακόλουθη διάκριση:
 - A. Αν κάνουν χρήση της δυνατότητας παράτασης της αναστολής των συμβάσεων εργασίας μέχρι του 60% του προσωπικού που έχουν ήδη θέσει σε αναστολή κατά ανώτατο όριο 30 ημερών και μέχρι την 31.5.2020, δεν μπορούν κατά τη διάρκεια της παράτασης της αναστολής (και μέχρι την 31.5.2020) να προβούν σε καταγγελία σύμβασης εργασίας για το σύνολο του προσωπικού τους, ενώ μετά την πάροδο της περιόδου παράτασης της αναστολής έχουν υποχρέωση να διατηρήσουν τον ίδιο αριθμό θέσεων εργασίας και με το ίδιο είδος σύμβασης εργασίας για 45 ημέρες.
 - B. Αν οι επιχειρήσεις που επαναλειτουργούν μετά την άρση της αναστολής της λειτουργίας τους με εντολή δημόσιας αρχής δεν κάνουν χρήση της δυνατότητας παράτασης της αναστολής, δεν υπόκεινται σε ειδικούς περιορισμούς ως προς τις απολύσεις και μπορούν να προβούν σε καταγγελία συμβάσεων εργασίας σύμφωνα με τις γενικές εφαρμοστέες εργατικές διατάξεις. Επίσης, αν οι πληττόμενες επιχειρήσεις δεν κάνουν χρήση της δυνατότητας παράτασης της αναστολής, υπόκεινται στους περιορισμούς της υπ'αρ. 12998/232/2020 ΚΥΑ (ΦΕΚ Β' 1078), δηλαδή έχουν υποχρέωση να διατηρήσουν τους ίδιους εργαζομένους και τους ίδιους όρους εργασίας που είχαν κατά την 21η Μαρτίου 2020 για 45 ημέρες μετά την λήξη της αναστολής των συμβάσεων εργασίας των εργαζομένων τους.

- Τέλος, προβλέπονται περιπτώσεις άρσης της υποχρέωσης του εργοδότη να συνεχίσει την σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου για τον υπολειπόμενο συμφωνηθέντα χρόνο (π.χ. η απασχόληση του εργαζομένου δεν είναι δυνατή γιατί η σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου είχε συναφθεί για

εξυπηρέτηση αναγκών που δεν υφίστανται πλέον μετά την επαναλειτουργία του εργοδότη ή την λήξη της αναστολής ή της παράτασης της αναστολής της σύμβασης εργασίας του εργαζομένου).

**Εγκύκλιος Υπουργείου Εργασίας οικ. 20477/604/2020
Διευκολύνσεις γονέων στο πλαίσιο επαναλειτουργίας των σχολείων και των βρεφονηπιακών σταθμών**

Σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο:

- Μετά την επανένταξη της λειτουργίας των βρεφονηπιακών σταθμών και σχολικών μονάδων και τη δημιουργία υποτομημάτων τα οποία λειτουργούν εκ περιτροπής μόνο ορισμένες ημέρες της εβδομάδας, η άδεια ειδικού σκοπού μπορεί να χορηγηθεί στους εργαζόμενους γονείς κατά τις ημέρες που το υπομήμα στο οποίο έχουν ενταχθεί τα τέκνα τους δεν λειτουργεί.
- Η άδεια ειδικού σκοπού μπορεί επίσης να συνεχίσει να χορηγείται σε δικαιούχους-γονείς των οποίων το τέκνο δεν προσέρχεται στο σχολείο επειδή ανήκει σε ευπαθείς ομάδες ή νοσεί ή έρχεται σε επαφή με άτομο οικογενειακού περιβάλλοντος που ανήκει σε ευπαθή ομάδα.

Επικοινωνία

Λιάνα Κοσμάτου

Δικηγόρος/ Αναπληρώτρια Γενική Διευθύντρια

T: +30 210 60 62 159

E: lkosmatou@cpalaw.gr

Ειρήνη Ζούλη

Δικηγόρος/ Διευθύντρια

T: +30 210 60 62 159

E: izouli@cpalaw.gr

www.cpalaw.gr

Η παρούσα έκδοση έχει σκοπό να παράσχει στον αναγνώστη γενική ενημέρωση επί των αναφερομένων θεμάτων. Καμία ενέργεια δεν πρέπει να γίνει χωρίς προηγουμένως να ληφθεί κατάλληλη επαγγελματική συμβουλή που θα στηρίζεται στα πραγματικά περιστατικά της κάθε περίπτωσης.

© 2020 Κ. Παπακωστόπουλος & Συνεργάτες, Δικηγορική Εταιρεία, ανεξάρτητο μέλος του διεθνούς νομικού και φορολογικού δικτύου της KPMG. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.